

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Кзз 29/2023
26.01.2023. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Биљане Синановић председника већа, Светлане Томић Јокић, Дубравке Дамјановић, Бате Цветковића и Мирољуба Томића, чланова већа, са саветником Андреом Јаковљевић, као записничарем, у кривичном поступку окривљеног АА, због кривичног дела изазивање опште опасности из члана 278. став 1. Кривичног законика, одлучујући о захтеву за заштиту законитости Републичког јавног тужиоца Ктз 1580/22 од 30.12.2022. године, поднетом против правноснажних пресуда Основног суда у Прокупљу К 91/21 од 14.03.2022. године и Вишег суда у Прокупљу Кж1 169/22 од 24.10.2022. године, у седници већа одржаној дана 26.01.2023. године, једногласно је донео

ПРЕСУДУ

УСВАЈА СЕ, као основан, захтев за заштиту законитости Републичког јавног тужиоца Ктз 1580/22 од 30.12.2022. године и **УТВРЂУЈЕ** да су правноснажним пресудама Основног суда у Прокупљу К 91/21 од 14.03.2022. године и Вишег суда у Прокупљу Кж1 169/22 од 24.10.2022. године, учињене битне повреде одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 11) и став 2. тачка 2) ЗКП.

Образложење

Пресудом Основног суда у Прокупљу К 91/21 од 14.03.2022. године окривљени АА, на основу члана 423. тачка 1) ЗКП, ослобођен је од оптужбе да је извршио кривично дело изазивање опште опасности из члана 278. став 1. Кривичног законика.

Истом пресудом, одлучено је да трошкови кривичног поступка падају на терет буџетских средстава суда, а оштећена ББ је ради остваривања имовинскоправног захтева упућена на парницу.

Пресудом Вишег суда у Прокупљу Кж1 169/22 од 24.10.2022. године у ставу првом одбијена је као неоснована жалба Основног јавног тужиоца у Прокупљу и потврђена пресуда Основног суда у Прокупљу К 91/21 од 14.03.2022. године, док је у другом ставу одбачена жалба пуномоћника оштећене ББ, као недозвољена.

Против наведених правноснажних пресуда Републички јавни тужилац поднео је захтев за заштиту законитости Ктз 1580/22 од 30.12.2022. године, због битних повреда одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 11) и став 2. тачка 2) и 423. став

1. тачка 1) ЗКП и повреде кривичног закона из члана 439. тачка 2) ЗКП, са предлогом да Врховни касациони суд усвоји као основан поднети захтев за заштиту законитости и утврди да је побијаним пресудама повређен закон у корист окривљеног.

Врховни касациони суд је у седници већа коју је одржао у смислу члана 490. ЗКП, без обавештавања Републичког јавног тужиоца и браниоца окривљеног, сматрајући да присуство Републичког јавног тужиоца није од значаја за доношење одлуке, размотрио списе предмета и правноснажне пресуде против којих је захтев за заштиту законитости поднет, па је након оцене навода изнетих у захтеву, нашао:

Захтев за заштиту законитости је основан.

По налажењу Врховног касационог суда, основано Републички јавни тужилац у поднетом захтеву указује да су доношењем правноснажних пресуда, учињене битне повреде одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 11) и став 2. тачка 2) ЗКП у вези члана 423. тачка 1) ЗКП јер је изрека правноснажне пресуде неразумљива, а разлози побијаних правноснажних пресуда противречни изреци, нејасни и у знатој мери међусобно противречни.

Према одредби члана 423. тачка 1) ЗКП пресуду којом се окривљени ослобађа од оптужбе суд ће изрећи ако дело за које је оптужен није кривично дело, а нема услова за примену мере безбедности.

Одредбом члана 14. став 1. Кривичног законика прописано је да је кривично дело оно дело које је законом одређено као кривично дело, које је противправно и које је скривљено, а у ставу 2. истог члана да нема кривичног дела уколико је искључена противправност или кривица, иако постоје сва обележја кривичног дела одређеног законом.

Противправност као конститутивно обележје општег појма кривичног дела из члана 14. став 1. КЗ, искључују дело малог значаја (члан 18. КЗ), нужна одбрана (члан 19. КЗ) и крајња нужда (члан 20. КЗ), док кривицу, која је такође обележје општег појма кривичног дела, искључују неурачунљивост (члан 23. КЗ), неотклоњива стварна заблуда (члан 28. КЗ) и неотклоњива правна заблуда (члан 29. КЗ).

Сходно наведеном, суд ослобађајућу пресуду, на основу члана 423. тачка 1) ЗКП, доноси када кривично дело за које је окривљени оптужен не садржи сва обележја тог кривичног дела одређена законом, као и када је, иако постоје сва законска обележја кривичног дела, искључена противправност или кривица, а нема услова за примену мере безбедности.

У конкретном случају, против окривљеног АА вођен је кривични поступак због кривичног дела изазивање опште опасности из члана 278. став 1. Кривичног законика и окривљени је, на основу одредбе члана 423. тачка 1) ЗКП, правноснажно ослобођен да је у време, месту и на начин ближе означен у изреци пресуде, на деоници јавног пута између ... и ..., са евентуалним умишљајем, у стању урачунљивости, опште опасним средством

изазвао опасност за живот и тело људи, услед чега је лаке телесне повреде задобила општећена ББ и доведен је у опасност и живот ВВ и других учесника у саобраћају, при чему је био свестан да може учинити дело и на то је пристао и био је свестан противправности и забрањености дела.

Ослобађајући окривљеног АА од оптужбе да је извршио кривично дело изазивање опште опасности из члана 278. став 1. Кривичног законика, на основу члана 423. тачка 1) ЗКП, првостепени суд у образложењу своје пресуде наводи да на страни окривљеног стоји одговорност за необезбеђено возило којим је учествовао у саобраћају, која је ближе прописана Законом о безбедности саобраћаја на путевима, али да „имајући у виду да се критични догађај догодио на јавном путу, у радњама окривљеног нема обележја кривичног дела које му се оптужбом ставља на терет тј. окривљени није извршио кривично дело које му се оптужбом ставља на терет“.

Другостепени суд је одбио као неосновану жалбу Основног јавног тужиоца у Прокупљу и потврдио пресуду првостепеног суда. Према разлозима другостепене пресуде, првостепени суд је правилно закључио да окривљени није учинио кривично дело из члана 278. став 1. Кривичног законика па га је правилном применом члана 423. тачка 1) ЗКП ослободио од оптужбе, прихватајући при томе разлоге првостепеног суда – да предметно кривично дело није могуће извршити уврљајући моторним возилом на јавном путу, већ искључиво на другој површини, која се не може сматрати јавним путем, па како окривљени као учесник у саобраћају, критичном приликом није обезбедио своје возило, то на његовој страни стоји одговорност за необезбеђено возило којим је учествовао у саобраћају, па се његово понашање у јавном саобраћају не може квалификовати као кривично дело изазивања опште опасности из члана 278. став 1. КЗ, већ евентуално као кривично дело угрожавања јавног саобраћаја.

Основано се у захтеву за заштиту законитости наводи да је из овако датих разлога нижестепених судова, нејасно је да ли у радњама окривљеног нису остварена сва обележја кривичног дела за које је окривљени оптужен јер је у оптужном акту изостављен неки од битних елемената кривичног дела у питању, што би једино био основ за ослобађење окривљеног од оптужбе, сходно одредби члана 423. тачка 1) ЗКП или је окривљени ослобођен од оптужбе јер у његовим радњама стоји одговорност за кршење одредби прописаних Законом о безбедности саобраћаја на путевима односно из разлога што није доказано да је извршио кривично дело које му је оптужним актом тужиоца стављено на терет.

У конкретном случају суд је окривљеног ослободио од оптужбе да је извршио кривично дело из члана 278. став 1. Кривичног законика, применом члана 423. тачка 1) ЗКП - јер дело које је предмет оптужбе није кривично дело, паушално наводећи да у радњама окривљеног нема обележја предметног кривичног дела, при томе изостављајући да у образложењу пресуде јасно наведе да ли је неки од елемената тог кривичног дела изостављен у оптужном акту, те даље наводећи да окривљени није учинио кривично дело и да у његовим радњама стоји одговорност за кршење неких других одредби. Тиме су нижестепени судови, разлоге побијаних пресуда учинили нејасним и у знатној мери противречним, остављајући дилему да ли дело које је предмет оптужбе није кривично

дело или није доказано да је окривљени извршио кривично дело које му је стављено на терет, што чини битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 2) ЗКП. Битна повреда одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 11) ЗКП, састоји се у томе што су у изреци пресуде садржани сви битни елементи предметног кривичног дела, а суд наводи да дело које је предмет оптужбе није кривично дело, на који начин је изрека пресуде учињена неразумљивом, а на које повреде поступка се основано указује у захтеву за заштиту законитости Републичког јавног тужиоца.

Из изнетих разлога, Врховни касациони суд је усвојио као основан захтев за заштиту законитости Републичког јавног тужиоца и на основу члана 492. став 1. тачка 3) ЗКП и члана 493. ЗКП утврдио да су побијаним правноснажним пресудама Основног суда у Прокупљу К 91/21 од 14.03.2022. године и Вишег суда у Прокупљу Кж1 169/22 од 24.10.2022. године, учињене битне повреде одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 11) и став 2. тачка 2) ЗКП, при томе не дирајући у правноснажност наведених пресуда.

Записничар-саветник
Андреа Јаковљевић,с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић

Председник већа-судија
Биљана Синановић,с.р.